

Kako ključne ljude zadržati na ključnim pozicijama

Za uspješno poslovanje svakog poduzeća izrazito je važno privući, zaposliti ali i zadržati ključne ljude na ključnim pozicijama. Posljedice nebrige prema upravljanju ljudskim potencijalima mogu biti štetne po ukupnu uspješnost tvrtke, naročito ako uopće ne postoji identifikacija ključnih ljudi – upravo onih koji pridonose konkurentskoj prednosti tvrtke.

Renata Takač Pejnović, Elena Cvjetković

CIJENA ODLASKA

Koliko god možda mislili da je hrvatsko tržište visokoobrazovanog kadra

nefleksibilno i sporo, odlazak samo jednog radnika važnog za tvrtku velik je trošak. I to ne samo u materijalnom obliku! Odlazak znači gubitak uloženog vremena i novca u obuku zaposlenika, stvaranje loše radne atmosfere, kao i unošenje nesigurnosti među kolege ili zaposlenike koji su blisko surađivali s osobom koja je napustila tvrtku.

S druge strane, mnogi se poslodavci žale kako je iznimno **teško doći do kvalitetnih radnika**. Većinu svojih snaga koncentriraju na regrutaciju i odabir kandidata, vrlo rijetki imaju razvijene planove i programe usmjerene prepoznavanju, razvoju i zadržavanju kvalitetnih ljudi. Možda zato što neki funkcioniraju po principu “potražnja za poslom je ionako veća od ponude”, bez zabrinjavanja o tome zašto im najkvalitetniji ljudi odlaze...

ŠTO JE RAZLOG ODLASKA?

Što se krije iza većine odluka o odlasku? Krajnji razlog, u većini slučajeva, odnosi se na **kvalitetu neposredno nadređenih osoba**. Možemo i postaviti pitanje da li se management iskreno brine o zadovoljstvu i dobrobiti zaposlenika, a ispitivanja provedena i u Hrvatskoj ukazuju da polovica is-

pitanika nikada ne dobije pohvalu za dobro obavljen posao - još jedan mali doprinos činjenici da **zaposlenici pristupaju tvrtkama, a napuštaju managere**.

Uzmete li u obzir još i to da je Hrvatska na vrhu liste europskih zemalja koje imaju odljev stručnih kadrova, te smjenu generacija na svjetskoj razini, nije ni čudo da će poslodavcima biti sve teže pronaći kvalitetne zaposlenike, ali i zadržati ih.

ZAŠTO JE VAŽNO ZADRŽATI KLJUČNE LJUDE?

Pokušajmo “okrenuti” problem: **ako je tako teško (a bit će još teže) pronaći kvalitetne radnike, što poslodavci čine kako bi zadržali kvalitetne ljude?**

Mnogi manageri složiti će se kako zadržavanje izvrsnih radnika doprinosi zadovoljstvu kupaca, prodaji proizvoda,

zadovoljstvu i koheziji unutar timova, efikasnosti planiranja sukcesije i općoj kulturi tvrtke. Ako manageri tako spremno nabrajaju ove podatke, zašto vrlo često svojim ponašanjem doprinose odlasku izvrsnih radnika?

Zadržavanje ljudi je važno: želite izbjeći gubitak sredstava uloženi u edukaciju, specifičnog stručnog znanja, kao i osjećaj nesigurnosti radnika koji ostaju nakon odlaska ključnog čovjeka, moguće visoke troškove potrage za novim kandidatom za upražnjeno radno mjesto i popriličan gubitak vremena.

Iz mnoštva dobrih razloga, zadržavanje izvrsnih radnika je **primarna zdravstvena zaštita** vaše tvrtke. Odlaze li vam ključni ljudi, možete se kladiti da i drugi zaposlenici intenzivno rade na ažuriranju svojih životopisa i istraživanju ponuda na

TOP 5 NAČINA ZADRŽAVANJA

- 1** Pravedna plaća, nagradivanje i unaprjeđenja.
- 2** Jasni i mjerljivi ciljevi rada, dodjela odgovornosti ali i mogućnosti odlučivanja.
- 3** Priznanje individualnih postignuća.
- 4** Pravovremeno informiranje i jasna komunikacija.
- 5** Mogućnost osobnog razvoja i napredovanja (edukacije, treninzi, razvoj vještina).

Neuspjeh zadržavanja ključnih radnika skup je sport: razne procjene govore kako gubitak managera druge razine upravljanja može tvrtki donijeti trošak u visini do 100% njegove godišnje plaće. Gubitak osobe iz prve linije managementa može predstavljati trošak u visini dvostrukog iznosa plaće, pa i više.

A umjesto iscrpljujuće borbe u potrazi za novim talentima, možda je ponekad korisnije razmisliti o opciji "izgrađivanja" talenata unutar tvrtke, definiranja ključnih vještina, kompetencija, znanja i iskustava potrebnih za izvršavanje najvažnijih poslova, kao i prepoznavanja ključnih ljudi na ključnim radnim mjestima.

tržištu rada. Odlazni razgovori sa zaposlenicima koji vam odlaze mogu pružiti vrijedne informacije koje vam mogu pomoći zadržati ostale ključne ljude. Dobro procijete rezultate tih razgovora – mogu vam dati dobru dijagnozu zdravlja tvrtke.

ŠTO JE TO UOPĆE "ZADRŽAVANJE KLJUČNIH LJUDI"?

Postavite ovo pitanje deseterici managera i vjerojatno ćete dobiti deset različitih odgovora...

Odgovori mogu biti:

"Zadržavanje radnika? Mislite na to kako da spriječim ljude da mi odu?"

"Zadržavanje radnika je kada mi ostanu samo dobri radnici."

"Zadržavanje radnika je usklađivanje plaća i pogodnosti sa stanjem na tržištu, a pogotovo sa tvrtkom A koja nam je izravni konkurent."

"Zadržavanje radnika je prezentiranje čvrste i efektivne pozicije poslodavca, koja se proteže kroz cijeli ciklus rada radnika, te na taj način omogućava da tvrtka regrutira, odabire, zapošljava, upravlja i razvija radnike kako bi postali partneri tvrtki pri ostvarivanju organizacijskih ciljeva."

Savjeti Poslovnog savjetnika

1. Odlaze li vam ključni ljudi, možete se kladiti da i drugi zaposlenici intenzivno rade na ažuriranju svojih životopisa i istraživanju ponuda na tržištu rada.
2. Odlazni razgovori sa zaposlenicima koji vam odlaze mogu pružiti vrijedne informacije koje vam mogu pomoći zadržati ostale ključne ljude.
3. Razmislite o sustavu nagrađivanja: zaposlenici se trebaju osjećati nagrađenim, priznatim i poštovanim od strane poslodavca.

Svi odgovori su ispravni i svi se mogu kombinirati u radu, jer je politika zadržavanja radnika specifična za svaku tvrtku.

KAKO ZADRŽATI KLJUČNE LJUDE?

Načini i postupci mogu ovisiti od tvrtke do tvrtke, no recimo da se uz materijalno i nematerijalno nagrađivanje može razmisliti i o sljedećim postavkama:

ZADOVOLJAN RADNIK JASNO ZNA ŠTO SE OD NJEGA OČEKUJE, SVAKOG RADNOG DANA.

Promjene očekivanja stresne su za ljude, drže ih u neizvjesnosti i doprinose osjećaju neuspješnosti. Ne govorimo o promjenama u smislu tržišnih prilagodbi, promjena planova ili ostalim operativnim odlukama managementa – doslovno je riječ o promjenama u očekivanom od svakog radnika pojedinačno.

KVALITETA SUPERVIZIJE KOJU RADNIK DOBIVA KRITIČNA JE ZA ZADRŽAVANJE.

Ponoviti ćemo: ljudi prilaze tvrtkama, a napuštaju managere. Svaki manager snosi ključnu odgovornost za zadržavanje ključnih radnika. Najčešće se zamjerke mogu svesti na:

- nejasna očekivanja,
- nejasno formulirani odgovori na pitanja o mogućnostima i potencijalima porasta plaće,
- nedostatne povratne informacije o individualnom radu, nedostatak pohvala i priznanja,
- neodržavanje sastanaka u četiri oka, razgovora i prijenosa znanja,
- neiskazivanje okvira unutar kojega bi zaposlenik mogao imati osjećaj da uspješno obavlja svoj posao.

MOGUĆNOST IZRAŽAVANJA MIŠLJENJA/PRIJEDLOGA/IDEJA UNUTAR TVRTKE TAKOĐER JE JEDAN KLJUČNI FAKTOR.

Da li vaša tvrtka njeguje kulturu otvorenosti prema novim idejama zaposlenika i da li pruža okolinu u kojem radnici mogu slobodno dati povratne informacije? Ako

5 GLAVNIH RAZLOGA OTKAZA

Zanimljivo je da plaća NIJE glavni razlog otkaza. Veću važnost imaju nedovoljna prilika za profesionalni razvoj i nemogućnost napredovanja u karijeri. Glavnih 5 razloga zbog kojih se posloprimci odlučuju na otkaz su:

- 54%** Nedovoljna prilika za profesionalni razvoj
- 49%** Nemogućnost napredovanja
- 47%** Premala plaća
- 46%** Nedovoljno priznanje za rad
- 34%** Loš odnos s nadređenima

Izvor: MojPosao, istraživanje siječanj 2006.

je tako, radnici su skloniji iznošenju novih prijedloga, osjećaju slobodu u mogućnosti razgovora o stvarima koje se mogu poboljšati i osjećaju poboljšanje svojim "vlasništvom".

KORIŠTENJE TALENATA I VJEŠTINA JE FAKTOR KOJEG VAŠI KLJUČNI ZAPOSLENICI VISOKO CIJENE.

Motiviran radnik želi ostvariti svoj doprinos i u područjima koja nisu obuhvaćena opisom konkretnog radnog mjesta. Koliko ljudi može dati više od onog što trenutno daju? Puno, vjerujte nam – zato je potrebno dobro promisliti o njihovim vještinama, talentima i iskustvima.

Nabrojimo još neke elemente koji mogu utjecati na zadržavanje ljudi: **percepcija pravednosti** (prilikom rasporeda povišica, napredovanja ili čak slanja na dodatnu edukaciju, na primjer); nužnost ispunjavanja osnovne postavke da radnik ima **sredstva, vrijeme i obuku** za obavljanje određenog posla; **tijek informacija unutar tvrtke**, ili ono što stalno ponavljamo jer stalno postoji potreba: zaposleni se trebaju osjećati nagrađenim, priznatim i poštovanim od strane poslodavca.

Počnite, na primjer, češće koristiti riječ "Hvala!" - zaista ne košta ništa, a dugoročno donosi puno!